

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

**IZVEŠTAJ REVIZIJE ZA OPŠTINU PEĆ
ZA FINANSIJSKU GODINU ZAVRŠNO SA 31 DECEMBROM 2018**

Priština, Juni 2019

Nacionalna kancelarija revizije Republike Kosova je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova.

Naša misija je da preko kvalitetnih revizija jačamo polaganje odgovornosti u javnoj upravi za efektivno, efikasno i ekonomično korišćenje nacionalnih resursa.

Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktan način promovisu polaganje odgovornosti javnih institucija pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Ova revizija je izvršena u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na javnom sektoru kao i sa najboljim evropskim praksama.

Generalni Revizor je odlučio o mišljenju revizije o Godišnjim finansijskim izveštajima Opštine Peć, u konsultaciji sa pomoćnikom Generalnog revizora *Naser Arllati*, koji je nadgledao reviziju.

Izveštaj rezultat revizije izvršene od strane *Edon Kabashi*, vođa tima, *Ylber Sadiku* i *Hysen Restelica*, članovi tima, pod upravljanjem rukovodioca Departmana revizije *Faruk Rrahmani*.

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak	4
1 Delokrug i metodologija revizije	6
2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	7
3 Finansijsko upravljanje i kontrola	12
4 Dobro upravljanje	29
5 Napredak u sprovođenju preporuka	31
Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR	39
Dodatak II: Podvrдно pismo.....	42

Opšti sažetak

Izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu sa revizije Godišnjih finansijskih izveštaja Opštine Peć, za 2018. godinu, koji obuhvaća Mišljenje generalnog revizora o Finansijskim izveštajima. Pregled finansijskih izveštaja za 2018. godinu je izvršen u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih institucija revizije (MSVIR). Naš pristup je uključio testiranja i procedure koje su bile potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajima. Preduzeti pristup revizije je predstavljen u Spoljnom Planu Revizije, od 21.11.2018. god.

Naša revizija je fokusirana na:

Nivo angažovanja za izvršenje revizije određen u zavisnosti od kvaliteta unutrašnje kontrole sprovedene od strane menadžmenta Opštine.

Mišljenje Generalnog Revizora

Ne modifikovano mišljenje sa isticanjem pitanja

Godišnji finansijski izveštaji za 2018. godinu *predstavljaju objektivno i istinit prikaz* u svim materijalnim aspektima.

Isticanje pitanja

Kao istaknuto pitanje, želimo da navedemo činjenicu da nefinansijske imovine u Godišnjim finansijskim izveštajima nisu predstavljene objektivno jer su s jedne strane potcenjene za 278,654€, dok su na drugu stranu precenjene za 685,000€.

Za opširnije vidite Odeljak 2.1 ovog Izveštaja.

Dodatak I, objašnjava vrste mišljenja prema MSVIR-a.

Glavni zaključci i preporuke

Odgovor Predsednika Opštine

Predsednik Opštine je uzeo u obzir i složio se sa detaljnim nalazima i zaključcima revizije i obavezao se da će adresirati date preporuke. Nacionalna kancelarija revizije ceni pokazanu saradnju od strane višeg menadžmenta i osoblja opštine Peć.

1 Delokrug i metodologija revizije

Revizija uključuje pregled i procenu finansijskih izveštaja i ostalih finansijskih podataka, kao u nastavku:

- Da li finansijski izveštaji daju pravilan i istinit prikaz finansijskih računa i pitanja za period revizije;
- Da li su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa važećim zakonima i pravilnicima:
- Da li su funkcije unutrašnje kontrole odgovarajuće i efikasne.
- Da li su preduzete odgovarajuće akcije za sprovođenje preporuka revizije.

Preduzeti rad revizije zasnovan je na proceni rizika. Analizirali smo aktivnosti Opštine Peć, nivo oslanjanja na menadžerskim kontrolama kako bi odredili nivo detaljnih testova, koji su potrebni za obezbeđivanje dokaza koji potkrepljuju mišljenje GR-a.

Naši postupci su uključili pregled unutrašnjih kontrola, sistema računovodstva, nadovezane supstancijalne testove kao i nadovezani aranžmani upravljanja do one mere koje mi smatramo potrebnim za efektivno obavljanje revizije. Nalazi revizije se ne trebaju smatrati kao sveobuhvatno odslikavanje svih slabosti koje mogu postojati, ili svih poboljšanja koje se mogu izvršiti na sistemima i postupcima koji su delovali.

2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

Revizija Godišnjih Finansijskih Izveštaja (GFI-a) uzima u obzir usaglašenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija koje su predstavljene u GFI-a, uključujući izjavu datu od strane Glavnog Administrativnog Službenika i Glavnog Finansijskog Službenika.

Izjava o predstavljanju GFI uključuje izvestan broj tvrdnji u vezi usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru GFI-a. Ove tvrdnje imaju za cilj da pružaju sigurnost Vladi da su im pružene sve relevantne informacije radi osiguranja da se može preduzeti postupak revizije.

2.1 Mišljenje Revizije

Ne-modifikovano mišljenje sa isticanjem pitanja

Revidirali smo finansijske izveštaje Opštine Peć, za godinu završenu 31. decembra 2018. god., koji uključuju izveštaj prijema i isplata u gotovom novcu, izveštaj o izvršenju budžeta kao i objašnjavajuće beleške finansijskih izveštaja.

Prema našem mišljenju, Godišnji finansijski izveštaji za godinu završenu 31. decembra 2018. god., predstavljaju pravilan i istinit prikaz u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim standardima računovodstva za javni sektor (prema računovodstvu zasnovanom na gotovom novcu), Zakonom br. 03/L-48 o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i Uredbom MF, Br. 01/2017 o godišnjem finansijskom izveštavanju budžetskih organizacija.

Osnova za Mišljenje

Izvršili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih institucija revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja'. Verujemo da su dokazi revizije koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za obezbeđivanje osnove za mišljenje.

Isticanje Pitanja

Želimo da vam skrenemo pažnju na sledeću činjenicu:

- Opština nije registrovala 11 isplata kapitalnih investicija u vrednosti od 278,654€ u registru kapitalnih investicija. Isplate obuhvataju: asfaltiranje puteva u selima Lešanska Jablanica, Kličina i Lešan 90,000€; izgradnja muzičke škole 73,183€; izgradnja kuće za dnevni boravak za lica trećeg doba starosti 30,059€; izgradnja srednje umetničke škole 26,345€; proširenje kapaciteta za podizanje i uzgoj maline 17,161€; izmena parketa u Sportskoj dvorani Karagač 15,000€; izgradnja Sportske dvorane u Vitimirici 11,630€; popločavanje, ozelenjavanje i rasvetljavanje u naselju Puhovac 10,000€ i nekoliko isplata u iznosu od 5,276€; i
- Opština je pogrešno registrovala dve isplate u iznosu od 685,000€ kod sledećih investicija i kao rezultat, registar imovina je precenjen za ovaj iznos. Isplate su izvršene od opštine za VRK „Hidrodrini“ iz koda kapitalnih transfera, za finansiranje projekta koji se tiče izgradnje postrojenja za tretiranje otpadnih voda.¹ Razlog zašto opština ne treba da izvrši registraciju kao investicija, u nastavku se veže sa činjenicom jer je isplata izvršena iz koda kapitalnog transfera i fondovi su preliveni u bankarskom računu VRK „Hidrodrini“, kao korisnik projekta i opština ne vrši direktne isplate nad ekonomskim operaterima. Štaviše, izgradnja postrojenja još nije započeta i registracija ove imovine nakon izgradnje treba da se izvrši od korisnika.

Ovo stanje je bilo takvo jer je jedan deo isplata bio na kraju godine, ali i kao rezultat nemarnosti i nedostatka znanja službenika za imovine u vezi sa zahtevima Pravilnika o imovinama.

Naše mišljenje nije modifikovano za ova pitanja.

¹ Participacija KFW u projektu izgradnje Postrojenja za tretiranje otpadnih voda, 595,000€ i 90,000€. Cilj projekta je poboljšanje prikupljanja i tretiranja otpadnih voda u gradu Peć. Korisnik i sprovodioc projekta je RVK „Hidrodrini“. Cena projekta je 25. miliona €. Troškovi će se finansirati od KFW Development Bank od 9. miliona evra, SECO od 7.6 miliona €, Opština Peć sa 3. miliona evra i lokalni doprinos u prirodi (zemljište/ zemljište - korišćenje- prava) od opštine u predviđenoj vrednosti od 1,6 miliona evra i 3,8 miliona evra iz budućih fondova EU-a ili od lokalnih doprinosa od strane MSPP-a.

Odgovornost Menadžmenta za GFI

Predsednik opštine je odgovoran za pripremu i tačno predstavljanje Finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima računovodstva u javnom sektoru – modifikovanog Finansijskog izveštavanja na osnovu Računovodstva gotovog novca te je odgovoran za unutrašnje kontrole koje menadžment ocenjuje kao potrebnim za omogućavanje pripreme finansijskih izveštaja bez materijalno pogrešnih prikazivanja koje su uzrokovane bilo usred prevare bilo usred greške. To uključuje primenu Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju javnim finansijama i odgovornostima (sa izmenama i dopunama).

Predsednik Opštine, je odgovoran za obezbeđivanje nadgledanja procesa finansijskog izveštavanja Opštine.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o GFI. Revizija je izvršena u skladu sa MSVIR. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i izvršimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja.

Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi mogu da utiču na odluke koje se donose na osnovu ovih GFI.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja dokaza u vezi sa finansijskim informacijama i obelodanjivanjima u GFI. Izabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u GFI bilo da se ona pojavljuju usled prevare ili greške. Tokom procene rizika, revizor uzima u obzir unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su odgovarajući za okolnosti entiteta, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnjih kontrola entiteta.

Revizija uključuje i procenu prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika, opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i procenu prezentacije finansijskih izveštaja.

2.2 Usklađenost sa zahtevima za GFI i ostalim zahtevima za izveštavanje

Zahteva se da Opština izveštava u skladu sa određenim okvirom izveštavanja i sa ostalim zahtevima za izveštavanje. Mi smo uzeli u obzir:

- Usklađenost sa Pravilnikom MF. Br. 01/2017 o Godišnjem izveštavanju Budžetskih organizacija;
- Zahteve ZUJFO br. 03/L-048 (sa izmenama i dopunama);
- Usklađenost sa Finansijskim pravilom br. 01/2013 o trošenju javnog novca i br. 02/2013 o upravljanju ne finansijskim imovinama;
- Akcioni plan za adresiranje preporuka;
- Zahteve postupaka za Finansijsko upravljanje i kontrolu (FUK).
- Početni i završni plan nabavke; i
- Redovne tromesečne izveštaje za Skupštinu opštine.

Opština Peć nije izvršila poravnanja sa Trezorom u Ministarstvu finansija jer je imao jedan ne zatvoreni avans. GFI nisu bili subjekat pravog nivoa za razmatranje od strane menadžmenta. Podaci poštine u GFI-u su potcenjene u odnosu na podatke u ISUFK-u koje ćemo predstaviti u nastavku:

U članu 14. – beleška 3, robe i usluge – primećuje se da u koloni završnog budžeta imamo razlike između podataka ISUFK-a i GFI-a za 46,000€;

U članu 14. – beleška 6, kapitalne investicije – primećuje se da u koloni završnog budžeta imamo razliku između podataka ISUFK-a i GFI-a za 66,973€. Takođe, kod kolone realizacije imamo razliku između podataka ISUFK-a i GFI-a za 35,387€; i

U članu 18 – obelodanjivanje kontingentnih obaveza – primećuje se da su precenjene za 82,081€. Tokom testiranja isplata, verifikovano je da je ova vrednost obaveza isplaćena dok je u GFI-u još uvek figurisalo kao kontingenta obaveza.

U kontekstu ostalih zahteva, nemamo nikakvo drugo pitanje da pokrenemo.

2.3 Preporuke u vezi sa Godišnjim finansijskim izveštajima

Za gore navedena pitanja daju se preporuke:

Preporuka A1 Predsednik treba da obezbedi da su preduzete akcije za adresiranje razloga za Isticanje pitanja u mišljenju revizije. Sve ne finansijske imovine se trebaju registrovati u registrima imovina, dok imovine koje nisu u vlasništvu opštine, trebaju se ukloniti iz registra kako bi izbegli njihovo precenjene. Takođe, Predsednik treba da obezbedi da su postavljeni efektivni procesi za potvrđivanje da se u GFI za 2019. godinu adresiraju sva pitanja koja se tiču identifikovanih finansijskih grešaka.

Data izjava od strane Glavnog administrativnog i službenika i Glavnog finansijskog službenika, ne treba se potpisati, sem ako su nad GFI-om sprovedene sve neophodne kontrole.

3 Finansijsko upravljanje i kontrola

Naš rad u vezi sa Finansijskim upravljanjem i kontrolom (FUK), odražava detaljni rad koji je preduzet o sistemima prihoda i troškova u budžetskim organizacijama. Posebno je u fokusu revizije bilo i upravljanje budžetom, pitanja nabavke kao i ljudski resursi kao i imovina i obaveze.

Zaključak o Finansijskom upravljanju i kontroli

Opština Peć je potrošila 97% završnog budžeta za 2018. godinu, što podrazumeva veoma dobru realizaciju. U kontekstu finansijskih sistema, kontrole nad приходima su generalno pogodni i sprovode se na efektivan način, ipak, neophodni su dodatni mehanizmi kako bi reagovali na prikupljanje potraživanja na većem nivou i prikupljanju potraživanja u većoj meri.

Takođe, kontrole nad nizom oblasti troškova zahtevaju dalje poboljšanje kako bi sprečili lošu klasifikaciju troškova, angažovanje radnika privremenim ugovorima, izbegavanje pravila nabavki, povećanje isplata sudskim odlukama i kašnjenjima o završetku kapitalnih projekata.

Dalje, opština treba da preduzme akcije kako bi poboljšali upravljanje i puno izveštavanje imovina i obaveza, koja su pokrenuta i u izveštaju za prethodnu godinu.

3.1 Planiranje i izvršenje budžeta

Razmotrili smo izvore budžetskih fondova i potrošnju fondova prema ekonomskim kategorijama. To je istaknuto na donjim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ²	2018 izvršenje	2017 izvršenje	2016 izvršenje
Izvori Fondova:	24,554,896	25,473,230	24,804,412	23,082,882	22,047,434
Grant Vlade -Budžet	20,455,234	20,799,254	20,777,770	18,027,839	17,496,799
Prenete iz prethodne godine ³	-	225,064	224,264	1,060,824	728,484
Sopstveni prihodi ⁴	4,066,262	4,066,262	3,546,914	3,384,644	2,841,727
Unutrašnje donacije	-	43,063	17,591	194,279	472,244
Spoljne donacije	-	261,489	237,873	415,296	508,180
Finansiranje od spoljnih pozajmljivanja	33,400	78,098	-	-	-

² Završni budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva finansija.

³ Sopstveni prihodi opština koji nisu potrošeni u prethodnoj godini a preneti su u aktuelnoj godini.

⁴ Prijemi koje je entitet iskoristio za finansiranje sopstvenih aktivnosti.

Završni budžet u odnosu na početni budžet je povećan za 918,334€. Ovo povećanje je rezultat unutrašnjih i spoljnih donacija za 304,552€, prenetih prihoda iz prethodne godine za 225,064€, finansiranja od spoljnog pozajmljivanja za 44,698€ i vladinog granta za 344,020€.

U 2018. godini, Opština je potrošila oko 97% završnog budžeta ili 24,804,412€, sa poboljšanjem za 2% u odnosu na 2017. godinu. (95%).

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2018 izvršenje	2017 izvršenje	2016 izvršenje
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama:	24,554,896	25,473,230	24,804,412	23,082,882	22,047,434
Plate i Dnevnice	13,924,067	13,775,408	13,644,056	13,219,353	13,213,466
Roba i Usluge	2,853,380	2,888,888	2,834,090	2,407,120	2,559,607
Komunalije	701,924	707,711	706,618	683,863	664,499
Subvencije i Transferi	300,000	302,250	300,260	286,808	248,570
Kapitalne Investicije	6,775,525	7,798,973	7,319,388	6,485,738	5,361,292

Objašnjenja o promenama u budžetskim kategorijama su date u nastavku:

- Smanjenje budžeta za plate i dnevnice, u odnosu na početni budžet je za 148,659€. ovo smanjenje je kao rezultat odluke Vlade za budžetsku štednju. Realizacija budžeta za ovu kategoriju je bila oko 99%;
- Povećanje završnog budžeta za robe i usluge 35,508€, komunalije 5,787€ i subvencije i transfere 2,250€. Realizacija budžeta za robe i usluge je bila 98%, za komunalne usluge 100%, a za kategoriju subvencije i transferi oko 99%; i
- Završni budžet za kapitalne investicije, u odnosu na početni budžet, povećan je za 1,023,448€. Povećanje od 500,000€ za finansiranje eksproprijacija se desilo odlukom Vlade, dok je drugo povećanje bilo od sopstveni prihoda i određenih grantova donatora. Nezavisno od povećanja budžeta, za kapitalne troškove je tokom 2018. godine oko 94% budžeta potrošeno.

Preporuke

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.1.1 Prihodi

Prihodi koji su tokom 2017. godine realizovani od strane opštine, bili su u iznosu od 3,589,495€. prihodi su realizovani od poreza na imovinu, građevinskih dozvola, prihodi o zakupnina itd.

Tabela 3. Sopstveni prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2018 prijemi	2017 prijemi	2016 ⁵ prijemi
Sopstveni prihodi	4,066,262	4,066,262	3,589,495	3,051,922	3,016,853

Od ukupnog iznosa planiranih sopstvenih prihoda, opština je uspela da inkasira 88%, i primećuje se pozitivan trend u prikupljanju prihoda po godinama.

Osim predstavljenih prihoda u tabeli, opština je imala i indirektno prihode od saobraćajnih kazni, u iznosu od 659,472€. one se dele na saobraćajne kazne od 556,258€, sudske kazne od 103,207€ i prihodi od šuma 7€.

Pitanje B1 Neadekvatno upravljanje iznajmljenih opštinskih imovina

Nalaz Prema Zakonu 04/L-144, davanje nepokretne opštinske imovine na korišćenje vrši se preko otvorene javne konkurencije. Opština nije imala tačnu i potpunu bazu podataka iznajmljenih imovina. Pružene su nam razni spiskovi gde je jedna imala 42 imovina pod kirijom a druga 29. Ove imovine su date bez licitacije izuzev jedne imovine koja je u 2018. godini data licitacijom.

U tri slučaja nije imalo informacija o vremenu davanja pod zajam i o roku isteka ugovora.

Rizik Nedostatak kontrole, uključujući bazu podataka iznajmljenih imovina i operisanje bez ugovora, liši opštinu od prava za potraživanje prihoda i pokretanje sudskih postupaka u slučajevima ne prikupljanja dugova na vreme.

Preporuka B1 Predsednik treba da analizira razloge za nepravilno upravljanje opštinskom imovinom i da obezbedi da davanje na korišćenje nepokretne imovine bude učinjeno samo kada su ispunjeni zakonski zahtevi u skladu sa pravilima.

⁵ Prijemi za 2016. godinu obuhvataju i indirektno prihode.

Pitanje A2 – Nepravilnosti u upravljanju porezom na imovinu

- Nalaz** Zakon o porezu na imovinu br. 03/ L – 204, u članu 9. određuje da je svakom vlasniku (licu) dozvoljeno sniženje od 10,000€ od oporezivog iznosa primarne imovine (glavne). Mi smo identifikovali devet (9.) slučajeva gde nije ispoštovan ovaj zakonski zahtev, primenjujući sniženje od 10,000€, za dve ili više imovina, registrovanih kao glavno stanovanje za istog poreskog obveznika. Primenom novog zakona o porezu na imovinu, od januara 2019. godine, ima napretka u ovoj oblasti jer je počelo postavljanje identifikujućeg broja vlasnika, što sprečava korišćenje više od jedne imovine. Ostaje da se ubuduće verifikuje da li su sve imovine registrovane prema identifikujućem broju.
- Takve slabosti su proistekle iz činjenica jer je identifikacija imovina učinjena na osnovu imena i prezimena gde je za isto ime i prezime imalo više vlasnika. Takođe, to je rezultovalo i zbog zanemarivanja službenika za tačnu verifikaciju imovina.
- Rizik** Ne sprovođenje dažbina prema zakonskim zahtevima o porezu na imovinu povećava rizik da prihodi ove kategorije budu niže i da ima nepravedno tretiranje vlasnika u odnosu na zakonska pravila.
- Preporuka A2** Predsednik treba da obezbedi preko Direktora za porez na imovinu svi vlasnici budu registrovani u bazi podataka sistema prema identifikujućem broju i da preduzme dodatne akcije kako bi se to učinilo što je pre moguće, eliminišući greške u obrađivanju podataka.

3.1.2 Plate i dnevnice

Plate i dnevnice se plaćaju preko centralizovanog sistema. Kontrole koje operišu na lokalnom nivou od opštine, tiču se: kontrole isplata, potpisujući platne spiskove; verifikaciju mogućih izmena koje se mogu predstaviti između obrazaca; pregled budžeta za ovu kategoriju i poravnanje u trezoru.

Završni budžet za plate i dnevnice je bio 13,775,408€. Od tog budžeta, potrošeno je 13,644,056€, ili oko 99% planiranog budžeta.

Pitanje A2 - Neadekvatno upravljanje dosijeima osoblja

Nalaz Opština još uvek nije uspjela da kompletira dosjee osoblja u skladu sa Uredbom br 03/2011 o dosijeima i registru za civilne službenike i dosjee u sektoru obrazovanja. Mi smo primetili sledeće:

- U dosijeima za civilne službenike, u četiri slučaja su nedostajali sledeći dokumenti: uverenje o državljanstvu i mestu boravka, uverenje da nije pod istragom, uverenje o radnom iskustvu, obrazac o učinku i ostali dokazi koji se zahtevaju da budu kao deo dosjea tendera; i
- U dosijeima obrazovnih radnika, u četiri slučaja je nedostajala procena učinka, što je zahtev iz AU br. 14/2013 Ministarstva obrazovanja.

Nedostaci su prouzrokovani uglavnom zbog zanemarenosti i neopreznosti u popunjenju dosjea.

Rizik Ne ažuriranje dosjea i ne kompletiranje neophodnom dokumentacijom, povećava rizik za neadekvatno upravljanje osobljem i reflektuje nepravilnosti i nedostatak informacija za zaposleno osoblje.

Preporuka B2 Predsednik treba da obezbedi da su preduzeti konkretni koraci za poboljšanje kontrola dosjea osoblja, kako bi svi dosjei bili kompletirani sa neophodnom dokumentacijom do kraja godine, u cilju upravljanja osobljem.

3.1.3 Robe i usluge, kao i komunalije

Završni budžet za robe i usluge/ komunalije, bio je 3,596,599€. Od toga je potrošeno 3,540,708€, ili oko 98% planiranog budžeta. One se odnose na troškove komunalija, putovanja, telekomunikacija, kupovine opreme, goriva i derivata, usluga registrovanja i osiguranja, održavanja i službenih ručkova.

Pitanje C1 – Nedostaci u upravljanju angažovanja preko privremenih ugovora

Nalaz	<p>Opština je tokom 2018. godine angažovala 51. radnika. Od njih, 6. je angažovano Zakonom o radu i 45. njih su bili Sporazumom o posebnim uslugama (SPU), na osnovu Zakona o civilnoj službi.</p> <p>U 45.⁶ slučajeva, angažovanje SPU-om je izvršeno bez nekog pojednostavljenog postupka regrutovanja, uprkos time što član 12. Zakona br. 03/L – 149 o civilnoj službi, određuje da imenovanja na određeno vreme za period kraći od šest meseci, treba da učiniti pojednostavljenim procedurama regrutovanja. Takođe, primećuje se da je osoblje angažovano uglavnom za redovne radne pozicije.⁷</p> <p>Prema opštinskim službenicima, identifikovane slabosti su kao rezultat nedostatka budžeta za novo osoblje u stalnim programima i ograničenog odobrenja radnih mesta od Ministarstva Finansija (MF) u odnosu na zahteve.</p>
Rizik	<p>Pokrivanje pozicija privremenim sporazumima, bez procedura, povećava rizik da li je u takvim pozicijama angažovano adekvatno osoblje i može rezultovati slabim učinkom i ne postizanjem objekta.</p>
Preporuka C1	<p>Predsednik, treba da obezbedi prekid takve prakse angažovanja bez procedure regrutovanja. Takođe, opština treba da za redovna radna mesta za koje ima potrebe da adresira zahteve povodom budžetskog planiranja, i da ih tretira i diskutira sa MF-om.</p>

3.1.4 Subvencije i transferi

Završni budžet za subvencije i transfere je bio 302,250€. Od tog budžeta, potrošeno je 300,260€ ili oko 99% planiranog budžeta. Troškovi se uglavnom tiču podrškama kulturnih i sportskih aktivnosti i jednokratne pomoći.

Preporuke

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.1.5 Kapitalne investicije

Završni budžet za kapitalne investicije je bio 7,798,973€. Od tog budžeta, potrošeno je 7,319,388€ ili oko 94% planiranog budžeta. Troškovi se tiču uglavnom za regulisanje infrastrukture, izgradnju puteva, kanalizacija, trotoara, izgradnje i održavanje objekata, oprema i raznih poboljšanja kapitalnih imovina.

⁶ Šest radnika zakonom o radu i 39. zakonom o civilnoj službi, angažovani su bez procedure regrutovanja.

⁷ Pravni službenik, šofer, službenik TI-a, itd.

Pitanje A3 – Loša klasifikacija kapitalnih troškova

Nalaz Zakon br. 06/L-020 o budžetu Republike Kosovo za 2018. godine, i računovodstveni plan, definišu jasno da se troškovi trebaju desiti iz adekvatnih ekonomskih kategorija. Mi smo identifikovali pet slučajeva u kojima je imalo loše klasifikacije kapitalnih troškova zbog lošeg budžetiranja, kao što su:

- Od kapitalnih investicija, plaćeno je 4,752€ za snabdevanje sa 10. aparata kiseonika za GCPM. Takođe, za snabdevanje peletom, plaćeno je 1,000€ i 612€ za snabdevanje kompjuterima. Ova snabdevanja po prirodi pripadaju robama i uslugama;
- Iz kapitalnih investicija je plaćeno 17,353€ za kupovinu mašina za mužu krava, za farmere opštine, iako je priroda ovih troškova za subvencije; i
- Iz kapitalnih investicija, plaćeno je 73,068€ prema sudskoj odluci/ izvršnoj – za obeštećenje učenice koja je pridobila fizičke/ psihičke povrede od eksplozije kotla centralnog grejanja u jednoj osnovnoj školi.

Prema službenicima opštine, razlog je bio jer su budžetske podele u kategoriji roba/ usluga i subvencija bile veoma niske a potrebe su bile velike.

Rizik Loše planiranje ovih budžetskih podela prema potrebama, uticalo je na lošu kvalifikaciju. Izveštavanje ili netačna klasifikacija podataka u finansijskim izveštajima dovodi do pogrešnog razumevanja finansijskih aktivnosti opštine.

Preporuka A3 Predsednik treba da obezbedi da je izvršeno pravo planiranje budžeta prema potrebama i da obezbedi da se u PIP-u postave samo oni kapitalni projekti za koje se bude obezbedilo da se tiču sticanja imovine za potrebe opštine. Planiranje i budžetiranje određenih projekata se treba izvršiti na osnovu računovodstvenog plana, odobrenog od trezora.

Pitanje A4 – Slabosti u certifikovanju isplata i upravljanju ugovorima

Nalaz U tri slučaja smo identifikovali slabosti u certifikovanju isplata i upravljanju ugovorima, kao u nastavku:

- U isplati od 19,913€ za održavanje škola, evidentirali smo da je montiranje kotla za centralno grejanje, u iznosu od 900€ fakturisano i isplaćeno dva puta. Nakon našeg tretiranja, ispravljena je finansijska greška;
- U isplati od 73,182€ za „Izgradnju muzičke škole Halit Kasapoli“, evidentirali smo tri pozicije⁸, fakturisane cene su bile više od ugovorenih cena, kao rezultat isplaćeno je oko 1,065€ više od neophodnog; i
- Kod ugovora „Izgradnja srednje umetničke škole Odhise Paskali“, preko fizičkog egzaminiranja, verifikovali smo da je snabdevanje materijalom i radovi na kombinovanim metalnim i drvenim stepenicama nije realizovano, iako je isplata obavljena i na osnovu situacije za prijem radova. Prema menadžerima ugovora, pozicije su obuhvaćene iznosom i nije moglo da se izvrši zaustavljanje isplate na poseban način za stepenice i radovi na stepenicama će se izvršiti nakon što budu izvršeni svi ostali grubi radovi na objektu, kako se ne bi oštetili tokom realizacije radova.

Ovo stanje je bilo zbog zanemarenosti/ neopreza menadžera ugovora i službenika za sertifikovanje u primeni efektivnih kontrola u trošenju javnog novca. Treba navesti da je nakon naših primedbi, opština preduzela neophodne mere i dogovoreno je sa ekonomskim operaterima da se vrati javni novac u budžetu opštine.

Rizik Zanemarenost/ neopreznost menadžera ugovora i službenika za sertifikovanje u primeni kontrola može rezultovati neispravnim isplatama i povećava rizik za zloupotrebu javnog novca.

Preporuka A4 Predsednik treba da obezbedi da menadžeri ugovora i službenik za sertifikovanja sprovedu efektivne kontrole u procesu trošenja javnog novca kako bi se osigurali da se isplate vrše samo prema ugovorenim cenama i realizovanim radovima/ snabdevanjima. Takođe, za identifikovane finansijske greške, opština treba da obezbedi da će se izvršiti povratak finansijskih sredstava u budžetu opštine ili da se izvrši odbijanje od budućih isplata tokom realizacije ovih ugovora.

⁸ Pozicija A 3.1 (ugovorena cena 0,65€ - fakturisana cena 0,69€); pozicija A4.1 (ugovorena cena 60€ - fakturisana cena 94.8€); i pozicija A 6.1 (ugovorena cena 1.25€ - fakturisana cena 1.30€);

Pitanje A5 – Izmena količina predmera za ne okvirne ugovore bez odobrenja od GAS-a

Nalaz Izmene količina se dozvoljavaju kod okvirnih ugovora. Mi smo primetili tri (3) ne okvirna ugovora⁹ u kojima je imalo devijacija ili izmena količina, realizovane u nekoliko pozicija, povećavajući/ smanjujući više od 10% ugovorenu količinu, ali ne menjajući ukupnu cenu ugovora. Za ove izmene nisu uzeta neophodna odobrenja od GAS-a, kao što se zahteva članovima 61.21, 61.22 i 61.23 pravila i operativnog vodiča za javnu nabavku.

Treba navesti da menadžeri projekata nisu imali znanja o zakonskih zahtevima o javnim nabavkama u vezi sa neophodnim odobrenjima za izmenu ugovora.

Rizik Izmena ugovorenog predmera i predračuna bez odobrenja Kancelarije za nabavke i GAS-a odražava slabosti u vršenim kontrolama od visokog menadžmenta i rizikuje da zbog izmena uslova u ugovoru nije izabran najjeftiniji operater.

Preporuka A5 Predsednik treba da obezbedi da su menadžeri projekata opremljeni znanjima o specifičnim zahtevima za javnu nabavku, i da se izveštava za svako odstupanje od projektnog zadatka i uslova ugovora. Takođe, svaka izmena u uslovima ugovora se treba obrazložiti i odobriti od Kancelarije za javne nabavke i GAS-a.

⁹ 1. Asfaltiranje ulica Hysni Rama, Mihajlo Pupin 2. „Horizontalna i vertikalna signalizacija na ulicama opštine Peći“; 3. Snabdevanje i posađivanje drveća na ulazu grada, na magistrali Peć – Priština.

Pitanje A6 - Nedostatak izvršnog projekta i planova za upravljanje ugovorima

Nalaz Član 20. tačka 10 Operativnog vodiča za javnu nabavku (OVJN) zahteva da tehničke specifičnosti za ugovor o radu trebaju obuhvatati izvršni projekat kao svoj supstancijalni deo. Mi smo primetili sledeće:

- U 22 potpisanih ugovora o radu opština nije izradila izvršni projekat, ali je pokrenula procedure nabavki, pripremvši samo predmer i predračun. Opština nema unutrašnje kapacitete niti ugovorenu kompaniju za izradu izvršnih projekata. Samo u slučajevima specifičnih gradnji, objavljeni/ugovoreni su izvršni projekti. Nedostatak projekata uglavnom je bilo kod asfaltiranja puteva i prema službenicima opštine, to se desilo zbog nedostatka finansijskih sredstava gde prema njihovim rečima izrada izvršnih projekata podiže cenu asfaltiranja puteva; i
- U 4 ugovora o radu, evidentirali smo da nije izrađen plan za upravljanje ugovorom, kao što se zahteva članom 61.7 OVJN-a.

Rizik Nedostatak izrade izvršnog projekta i plana stvara prostor da projekti koji se pokreću samo predmerama i predračunima ne budu izrađeni s neophodnim profesionalizmom, kašnjenjima u njihovoj realizaciji, i kao takvi, mogu imati dodatne troškove.

Preporuka A6 Predsednik treba da obezbedi preko menadžera nabavke da sve procedure koje se tiču radova ne budu pokrenuti dok se ne osigura da postoji i izvršni projekat. Neophodne prednje pripreme za projekat će imati efekat u izradi jasnih specifikacija, eliminišući prepreke i kod kašnjenja i kod dodatnih troškova. Takođe, trebaju se izraditi planovi za upravljanje ugovorima.

Pitanje A7 – Kašnjenja u realizaciji ugovora

Nalaz Od testiranih isplata, evidentirali smo kašnjenja u realizovanju poslova, kao u nastavku:

- U sedam (7)¹⁰ završenih ugovora imalo je zakašnjenja u njihovoj realizaciji od 20. kalendarskih dana do 10. meseci; i
- U četiri (4)¹¹ drugih ugovora koji su trebali da se završe u 2018. godini ali koji još uvek nisu završeni tokom vremena dok smo mi bili u toku izvršenja revizije (april 2019. god.).

Treba navesti da u nijednom od ovih slučajeva nije imalo zahteva/ odobrenja za produženje roka za realizaciju ugovora, kao što se zahteva u dosijeu tendera, u članu 17. i 18. Takođe, nije imalo primene kazni.

Prema menadžerima ugovora, kašnjenja u realizaciji ugovora su uglavnom bila zbog specifikacija radova, oštećenja mesta radova zbog objektivnih razloga, razvijanja radova u isto vreme od raznih operatera, problema sa lokalnim stanovnicima, vremenskih uslova, itd.

Rizik Kašnjenja u realizaciji ugovora povećavaju rizik da se obaveze prenesu na kraju godine, koje će nakon toga biti teret za budžet naredne godine i sve će se to reflektovati u postizanju određenih objekta opštine.

Preporuka A7 Predsednik treba da obezbedi da menadžeri ugovora u svojim izveštajima pružaju dovoljne informacije o toku sprovođenja ugovora i da formalizuje proces produženja rokova kada su obrazloženi od strane opštine. Takođe, treba da se povećaju mere kontrole i u slučajevima kada ima neobrazloživih kašnjenja, da se sprovedu kazne za dane zakašnjenja.

¹⁰ Lot 1 - „Izgradnja fiskulturne sale u O.Š. Lidhja e Prizrenit“; Lot 2 - Izgradnja fiskulturne sale u O.Š. Dëshmorët e Kombit“; „Postavljanje parketa u fiskulturnoj Sali u Osnovnoj Školi u Naberëgjau“; „Asfaltiranje puteva Hysni Rama, Mihajlo Pupin“; „Izgradnja javne rasvete u selu Brolic“; „Izgradnja muzičke škole Halit Kasapoli, grubi radovi“ i „Snabdevanje i posađivanje drveća na ulazu grada, na magistralnom putu Peć - Priština“.

¹¹ 1. Ugovor o „Asfaltiranju puteva u selima Lešanska Jablanica, Kličina i Lešane“; 2. Izgradnja javne rasvete u nekoliko naselja grada Peć - II faza“; Ugovor o „Izgradnji Srednje umetničke Škole „Odhise Paskali“ i 4. „Izgradnja fiskulturne sale u O.Š. u Vitimirici“.

Pitanje A8 – Slabosti u procedurama nabavki

Nalaz Kupovina preko javne nabavke se treba izvršiti u skladu sa zahtevima ZJN-a, poštujući utvrđene kriterijume u dosijeu tendera i obaveštenju o ugovoru. Mi smo našli sledeće:

- Kod ugovora „Izgradnja zaštitnog zida Bistrice od Kombinata kože i obuće do mosta kod tranzita“, u iznosu od 697,190€, identifikovali smo da sigurnost izvršenja nije pokrivalo period realizacije ugovora. Rok za realizaciju ugovora je 31.12.2020. godine, dok sigurnost izvršenja ističe 31.12.2019. godine; i
- Kod aktivnosti nabavki „Izgradnja Osnovne niže srednje škole u selu Leshan“ nisu ispunili zahteve dosijea tender/ obaveštenja ugovora u vezi iskustva rada za stručno osoblje, odnosno menadžera projekta, određenog od operatera nije dokazao ugovorom već samo CV-om i to za 2. godine iskustva a ne 3. godina, koliko je traženo.

Ovo stanje je kao rezultat nemarnosti odgovarajućih službenika u sprovođenju kontrola tokom vršenja radnih zadataka.

Rizik U nedostatku potpunog osiguranja izvršenja, UA ima ograničene mogućnosti da obaveže EO da ispoštuje uslove ugovora i rizikuje da ugovor ne bude ispunjen. Takođe, dodela ugovora ne ispunjujući kriterijume utiče na izbegavanje postavljenih kriterijuma i dosijeu tendera.

Preporuka A8 Predsednik treba da obezbedi preko menadžera nabavki da su ispunjeni kriterijumi u potpunosti sa zahtevima i da se tokom procesa procene evidentiraju i spreče sve ove nepravilnosti u vezi ispunjenja kriterijuma.

Pitanje A9 – Slabosti u procesu izbora i nadgledanja sporazuma

Nalaz	<p>Opština je finansirala u iznosu od 18,673€ izgradnju depoa – frižidera, na privatnom vlasništvu jednog farmera u cilju proširenja kapaciteta za uzgoj i čuvanje maline u opštini Peć. Sporazum je postignut za 10. godina gde će ovaj depo – frižider biti u vlasništvu opštine. Mi smo primetili sledeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izbor dobitnika nije izvršen preko procedure javnog oglašavanja kao što se zahteva članom 12. opštinskog Pravilnika Br. 01-2017 o dodeli subvencija, ali je to učinilo samo na zahtev farmera i njegovim sporazumom sa nekoliko drugih farmera koji su uzgajali maline; i • Postignuti sporazum nije obavezao dobitnika da izveštava u vezi sa sprovođenjem uslova sporazuma, zahtev koji proizilazi iz člana 13.¹² i 23.¹³ opštinskog Pravilnika. Opština nije predvidela neki mehanizam za nadzor/ garant za sprovođenje uslova sporazuma.
Rizik	<p>Ne određivanje obaveza za redovno izveštavanje i nedostatak mehanizama za nadzor/ garant, rizikuje da korišćenje depoa – frižidera ne bude učinjeno u skladu sa svrhom i uslovima za koje je učinjen trošak javnog novca. Dok, ne primena javnog oglasa čini proces netransparentnim i ne daje sigurnost da je postignut najbolji mogući sporazum.</p>
Preporuka A9	<p>Predsednik treba da obezbedi da će se obnoviti sporazum između opštine i dobitnika koji treba da odredi obaveze u vezi sa izvršavanjem obaveza na redovnoj osnovi, i da odredi neki mehanizam za nadzor/ garantovanje, kako bi se obezbedila realizacija svrhe i uslova sporazuma. Takođe, treba obezbediti da se za slične slučajeve sprovedu procedure javnog objavljivanja.</p>

3.1.6 Zajednička pitanja o robi uslugama i Kapitalnim investicijama

U nastavku su zajednička pitanja koja se tiču roba i usluga i kapitalnih investicija:

¹² Određuje se da za realizaciju subvencije treba da se sklopi ugovor koji utvrđuje prava i obaveze stranaka, kao što su: svrha, iznos finansijskih sredstava, vremenske rokove, nadzor, oblik subvencionisanja, izveštavanje, itd.

¹³ Korisnici se obavezuju da nakon dobijanja subvencija, podnesu opisni i finansijski izveštaj koji treba predstavljati sve dokumentovane troškove i aktivnosti koje su realizovane tokom sprovođenja projekta.

Pitanje B3 – Posledice isplata preko sudskih – izvršnih odluka

Nalaz Član 39. ZUJFO određuje GFS-a budžetne organizacije odgovornim kako bi osigurao da se svaka važeća priznanica isplati unutar 30. kalendarskih dana nakon prijema priznanice ili naloga za isplatu. Mi smo našli da su izvršene isplate na osnovu sudskih odluka, u vrednosti od 539,411€. Od njih, glavni dug je bio 478,284€, kamata za kašnjenja u isplati i proceduralni troškovi suda (izvršenja), bili su 61,126€. Prevažilaženje zakonskog roka od 30. dana zbog nedostatka budžeta, uticalo je na uzimanje sredstava iz neadekvatnih ekonomskih kategorija. Testirali smo dve isplate koje su izvršene prema sudskim/ izvršnim odlukama, kao što su:

- Isplata od 20,151€ za „Digitalizaciju Katastarskog operata“ - od te isplate, glavni dug je bio 17,857€, dok su ostali troškovi bili 2,294€; i
- Isplata od 73,068€¹⁴ za obeštećenje jedne učenice koja je pretrpela fizičke/ psihičke povrede od eksplozije kotla centralnog grejanja u osnovnoj školi. Od njih, glavni dug je bio 56,675€, a ostali troškovi su bili 16,393€.

U oba slučajeve, Opština se suprotstavila izvršenju isplata osnivajući se na data obrazloženja, međutim, navodi opštine su bili neuspešni zbog činjenice jer Sud nije odlučio u korist opštine.

Rizik Izvršeni iznosi isplata na osnovu sudskih odluka stvaraju dodatne troškove, reflektujući kvarenje budžetskog bilansa i rizikuje ne realizaciju planiranih projekata i smanjenje fleksibilnosti u troškovima opštine.

Preporuka B3 Predsednik treba da obezbedi da će izvršiti dobro planiranje budžeta, jačajući finansijsku disciplinu za izvršenje isplata na vreme i da preduzme neophodne mere za dobro upravljanje obaveza i za izbegavanje dodatnih troškova.

3.2 Kapitalna i ne kapitalna imovina

Prema računovodstvenom registru ISUFK-a, neto vrednost kapitalnih imovina (iznad 1,000€) je 326,838,148€, dok je vrednost ne kapitalnih imovina (ispod 1,000€) predstavljena 289,740€.

¹⁴ Za ovu svrhu su izvršene dve isplate (37,047€ + 36,021€).

Pitanje A10 – Slabosti u upravljanju i inventarizaciji imovina

Nalaz Upravljanje imovinama se reguliše Uredbom br. 02/ 2013. U upravljanju imovinama, identifikovali smo sledeće slabosti:

- Kapitalne investicije u vrednosti od 616,532€, (16¹⁵ isplata) registrovane su kao imovine u upotrebi, a trebalo ih je registrovati kao investicija u nastavku jer su projekti još uvek bili u fazi investicije/ izgradnje;
- Kapitalne investicije u vrednosti od 107,345€ (4¹⁶ isplata) registrovane su kao novi artikli u registru kapitalnih imovina, iako su imali poboljšanja postojećih imovina i trebalo je da se poveća vrednost odgovarajuće imovine;
- Službenik za imovine je pogrešno registrovao u registru kapitalnih imovina, kao u nastavku: 10. aparata za kiseonik, u vrednosti od 4,752€ (iznos jednog aparata 475€), snabdevanje peletom 1,000€ i servisiranje kotla od 130€; i
- Opština je na kraju godine osnovala Komisiju za inventarizaciju, međutim mi smo verifikovali da proces inventarizacije nije obuhvatio škole, GCPM, zajedno sa CPM i ambulante, što podrazumeva da inventarizacija nije potpuna i to je u suprotnošću sa članom 19.4.1 Uredbe 02/ 2013 za upravljanje imovinama.

Ovo stanje je zbog nemarnosti i nedostatka znanja od strane službenika za imovine, u vezi sa zahtevima Uredbe o imovinama. Takođe, pošto opština nije imala neko odobreno unutrašnje pravilo/ proceduru za evidentiranje, čuvanje i otuđivanje imovine, koje se zahteva u članu 4.1 Uredbe 02/ 2013 godine za upravljanje ne finansijskih imovina.

Rizik Nedostatak tačnih i potpunih registara prouzrokuje nedostatak informacija o upravljanju u vezi sa imovinom koju poseduje opština, izazivajući potcenjivanje ili precenjivanje imovina i može rezultovati pogrešnim predstavljanjem istih u finansijskim izveštajima. Takođe, nepotpuna inventarizacija povećava rizik da se imovina zloupotrebi, izgubi ili otuđi.

Preporuka A10 Predsednik treba da obezbedi efektivno upravljanje imovina, uključujući i potpunu inventarizaciju i u pravom vremenu kako bi registar imovina predstavljao realno stanje imovina, dakle, da vrednost imovina ne bude precenjena niti potcenjena. Takođe, trebaju se obezbediti adekvatne obuke za službenika imovina kako bi nadležnost bila na neophodnom nivou i kako bi se izbegle sve nejasnoće kojima se suočava službenik za imovine tokom evidentiranja i upravljanju imovinama.

3.3 Potraživanja

Opština je predstavila račune potraživanja u vrednosti od 17,635,880€, koja se tiču: poreza na imovinu 10,708,700€, dažbine za poslovanje, u iznosu od 6,391,030€, zahteve od sudskih tužbi 495,140€, davanje na korišćenje imovine pod zakup 38,940€ i vrtić za decu 2,070€.

Pitanje B4 – Kontinuirano povećanje računa potraživanja

Nalaz Zakonom o porezu na imovinu, određeni su vremenski rokovi za isplatu poreza. Mi smo verifikovali da kod potraživanja opštine, u odnosu na prethodnu godinu, povećan je iznos za 1,353,770€, od tog iznosa, najveći porast je bio kod poreza na imovinu, u iznosu od 1,293,190€ i trend je u kontinuiranom porastu. Ipak, opština nema neki plan i nije preduzela dovoljne radnje za njihovo prikupljanje. Ipak, opština je preduzela mjere putem sudskih izvršitelja i potpisala ugovore o kupovini za plaćanje rata dugova. Učinak u prikupljanju potraživanja odraziti u narednim godinama.

Rizik Visoki nivo potraživanja i neefikasnost u prikupljanju preostaju izazovi i za budući period. Ne prikupljanje potraživanja rizikuje da one zastare i da postanu ne prikupljivi, stvarajući direktan finansijski gubitak za opštinu.

Preporuka B4 Predsednik treba da obezbedi da se na aktivan način razmatraju sve moguće opcije, postavljajući politike u cilju povećanja efikasnosti u prikupljanju potraživanja. Takođe, trebaju se razmotriti sve mere u skladu sa zakonom nad operaterima koji ne ispunjuju ugovorene obaveze.

¹⁵ Izgradnja Srednje Škole Odhise Paskali 76,154€, Izgradnja Osnovne škole u selu Lešane 74,060€ i 61,257€, asfaltiranje nekoliko puteva i ulica u gradu Peć 69,512€ i 30,688€, izgradnja fiskulturne sale u Osnovnoj Školi u Vitimirici 45,028€, 18,354€ i 16,711€, izgradnja brane i kanala za navodnjavanje Glavičica - Vragovac 20,457€ i 15,157€, izgradnja zaštitnog zida i šetališta Bistrice od Patrijaršije do Mosta Gegaja 50,000€ i 16,848€, izgradnja puta u selu Reka Alage 44,809€, 21,796€ i 19,950€, izgradnja javne rasvete u nekoliko naselja Peći " 35,751€;

¹⁶ Letnje održavanje puteva 69,324€; održavanje škola 19,913€; postavljanje parketa u sportskoj dvorani 16,332€ i Regulisanje šaltera administracije 1,776€.

3.4 Neizmirene obaveze

Izveštaj neizmirenih obaveza prema snabdevačima je na kraju 2018. godine je bio u iznosu od 853,050€. Ove obaveze su prenete za isplatu u 2019. godini. Ipak ovo ukazuje na samo jedan deo budžetskog izazova suočenog od strane Opštine.

Pitanje B5 - Delimično izveštavanje i kašnjenja u isplati neizmirenih priznanica

Nalaz Član 5.2 Finansijskog pravila br. 02/ 2013 o izveštavanju neizmirenih obaveza budžetskih organizacija, glasi: „Sve budžetske organizacije su obavezne da izveštavaju svoje neizmirene obaveze u MF – Trezoru. Mi smo primetili da:

Tokom 2018. godine, opština je izveštavala samo za januar, jun, septembar, oktobar, novembar i decembar u MF – Trezoru.

Član 39. Zakona o upravljanju javnim finansijama određuje rok isplate unutar 30. dana od prijema priznanice. U 12. testiranih uzoraka u iznosu od 414,629€, identifikovali smo kašnjenja u isplatama od 9. do 160. dana.

Ovo stanje je bilo zbog nemarnosti odgovornog službenika za izveštavanje neizmirenih obaveza, i prema njegovim rečima, zbog nekih softverskih problema, rezultovalo je gubitkom elektronskih beleški o primljenim priznanicama.

Rizik Neredovno izveštavanje obaveza u mesečnim izveštajima, sem izbegavanja pravila, predstavlja nepravilno predstavljanje obaveza za menadžment i ostale, dok kašnjenja u isplati obaveza unutar zakonskog roka može da rezultira sa povećanjem opštinskih obaveza, mogućnost suočavanja sa sudovima i budžetskim implikacijama za narednu fiskalnu godinu.

Preporuka B5 Predsednik treba da obezbedi da je postavljena finansijska disciplina koja omogućuje da se sve primljene priznanice isplate unutar predviđenog zakonskog roka radi upravljanja obavezama. Dalje, treba da stvori efektivan sistem u kojem se neizmirene priznanice izveštavaju tačno i potpuno na mesečnoj osnovi u MF-u.

4 Dobro upravljanje

Dobro upravljanje podrazumeva osnovna načela polaganja odgovornosti, efektivnost kontrola, upravljanje rizicima, nezavisnost unutrašnje revizije, koordinaciju NKR a unutrašnjom revizijom i dobrim upravljanjem javnom imovinom.

Ključni pokazatelj u podršci efektivnog upravljanja je i sprovođenje preporuka revizije jer to pokazuje do koje mere menadžment preduzima radnje za poboljšanje postojećih procesa i kontrola. Nivo ispunjavanja zahteva FUK od strane budžetskih organizacija se nadzire i preko popunjavanja kontrolnih spiskova samo-ocenjivanja koji se popunjavaju od strane svih budžetskih organizacija, a na kraju godine se podnose Ministarstvu Finansija.

Posebne oblasti našeg pregleda u vezi sa dobrim upravljanjem bile su i proces polaganja odgovornosti i upravljanje rizicima, dok su ostale komponente tretirane u okviru gore navedenih poglavlja ili pod-poglavlja ovog izveštaja.

Opšti zaključak o upravljanju

Postoji određeni broj slabosti upravljanja unutar opštine Peć, posebno u vezi sa polaganjem odgovornosti, upravljanjem rizikom kao i o kvalitetu menadžerskog izveštavanja. Efektivan odgovor prema preporukama revizije kao i delovanje kvalitetnog sistema unutrašnje revizije nisu uspostavljene.

Opština je pripremila registar rizika, međutim, još nema efikasnog nadgledanja i upravljanja istih.

Sve opštine su obavezne da pripreme i proslede strateške planove na nivou organizacije, kao što su: urbanistički planovi, prostorni planovi, hitni operativni plan, itd.

Opština poseduje Urbanistički razvojni plan i opštinski plan 2006 – 2025, međutim, još uvek ne poseduje „Zonsku mapu opštine“, već je samo doneta odluka za njenu izradu 21.09.2017. godine, ali do sada se nije izradila ista.

4.1 Sistem unutrašnje revizije

Jedinica Unutrašnje Revizije (JUR) deluje sa dva revizora. Ona je izradila strateški plan i godišnji plan rada. Komitet revizije je takođe održao četiri sastanka tokom 2018. godine.

Od deset revizija, koliko je planirano, sve su realizovane. Revizije su pokrivala razne direkcije i bile su uglavnom fokusirane u oblastima troškova, nabavke, subvencija i prihoda.

Od ukupno 37. datih preporuka u ovim izveštajima unutrašnje revizije, 26. je u potpunosti sprovedeno, 6. su u procesu sprovođenja i 5. su ne sprovedene. Iz toga se primećuje da ima dobar napredak u sprovođenju preporuka i u ovom procesu nije nedostajala podrška Komiteta za reviziju.

Preporuke

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

4.2 Menadžersko izveštavanje, polaganje odgovornosti i upravljanje rizikom

Za dobro planiranje redovnog nadzora aktivnosti i za omogućavanje efektivnog odlučivanja, menadžmentu je potrebno da poseduje redovne izveštaje. Polaganje odgovornosti kao proces je ujedno i prihvatanje odgovornosti, održavanje osoba odgovornim za njihove radnje kao i za obelodanjivanje rezultata na transparentan način. A, upravljanje rizikom je proces koji se tiče identifikovanja, analize, procene i radnji/mera menadžmenta da kontroliše i da reaguje prema rizicima koji dovode u opasnost organizaciju.

Iako je menadžment primenio niz unutrašnjih kontrola da bi obezbedio da sistemi funkcionišu kako treba, primetili smo da su primenjene mere slabe i ne efektivne te da ne omogućuju efektivan i blagovremen odgovor prema identifikovanim operativnim problemima.

Pitanje B6 – Slabosti u menadžerskim kontrolama i upravljanju rizikom

Nalaz Naša revizija sprovedenih menadžerskih kontrola u glavnom finansijskom sistemu opštine je istakla slabo finansijsko izveštavanje o troškovima i prihodima, i nekompletne analize pružanja usluga. Nezavisno od toga da su linije polaganja računa i komunikacija bile funkcionalne preko redovnih nedeljnih sastanaka, aktuelni oblik menadžerskog izveštavanja ne pruža osnov za efektivne unutrašnje kontrole, pošto se pismeno izveštavanje kod visokog menadžmenta vrši samo na osnovu zahteva, a ne na redovnim vremenskim periodima. Kao rezultat slabih kontrola, primećene su slabosti u oblasti nabavki, isplate troškova, u registraciji imovine i potraživanjima/ isplati dugova.

Opština je izradila registar rizika gde je izvršena identifikacija očekujućih rizika naspram objektivima, određivanje načina njihovog upravljanja i odgovorne jedinice za preduzimanje neophodnih radnji. Ipak, njihovo upravljanje nije nadgledano formalno.

Rizik Slabi zahtevi polaganja računa i finansijsko izveštavanja niskog kvaliteta smanjuju efektivnost finansijskog upravljanja. To rezultuje sa slabostima u procesu budžeta i smanjuje sposobnost menadžmenta da odreaguje nad finansijskim izazovima na vreme. Takođe, to smanjuje efekat budžetskih kontrola i povećava rizik za nepravilne troškove. Kao rezultat toga, to može dovesti i do pružanja nekvalitetnih usluga.

Preporuka B6 Predsednik treba da obezbedi da je izvršeno razmatranje kako bi odredili oblik finansijskog i operativnog izveštavanja kod višeg menadžmenta. Takođe, kako bi smanjili uticaj rizika na prihvatljive nivoe, opština treba da obezbedi efektivno nadgledanje i tromesečno izveštavanje za sprovođenje zahteva u ovoj oblasti.

5 Napredak u sprovođenju preporuka

Naš izveštaj revizije GFI-a za 2017 godinu, rezultirao je sa 19. glavnih preporuka. Opština Peć je izradila izradila Akcioni Plan gde se predstavlja način kako će se sprovesti sve date preporuke. Ipak, nisu preduzete neophodne radnje jer akcioni plan nije sproveden u celosti i iste slabosti i dalje nastavljaju da se ponavljaju u nekim oblastima.

Do kraja naše revizije za 2018. godinu, sprovedeno je 11. preporuka u celosti, 1. je bila u procesu dok 6. još uvek nisu sprovedene. Takođe je jedna preporuka zatvorena. Za detaljniji opis preporuka i kako su one tretirane pogledajte Tabelu 4. (ili Tabelu preporuka).

Tabela 4 Sažetak preporuka iz prethodne i 2018. godine

Br.	Oblast revizije	Preporuke iz 2017. godine	Preduzete akcije	Status preporuka
1	Prihodi	Predsednik treba da obezbedi da će se verifikovanje nekretnina treba izvršiti u skladu sa pravilima kako bi se integrisale eventualne izmene baze podataka o postojećoj imovini kako bi se utvrdio porez na nekretnine za sve objekte na teritoriji opštine.	Menadžment je preduzeo neophodne radnje za sprovođenje preporuke.	Sprovedena preporuka
2		Predsednik, treba da osigura da se preduzmu neophodne mere za desnu obračuna poreskih opterećenja na poreske obveznike, primenom kriterijuma kvaliteta da objekti u skladu sa koeficijentima utvrđenim od strane zakonodavca.	Menadžment je preduzeo neophodne radnje za sprovođenje preporuke.	Sprovedena preporuka
3		Predsednik bi trebalo da analizira razloge za neadekvatno upravljanje opštinske imovine i obezbediti da se izdvajanja za korišćenje opštinske nepokretne imovine mogu vršiti samo ako su ispunjeni zakonski uslovi u skladu sa pravilima.	Nije preduzeta neka radnja.	Ne sprovedena preporuka
4	Plate i dodaci	Predsednik treba da ojača kontrolu ljudskih resursa i obezbedi da se prilikom zapošljavanje obrazovnog osoblja poštuju kriterijumi javne konkurencije i da će se zaposliti se samo kandidati koji ispunjavaju sve kriterijume.	Tokom testiranja nismo identifikovali neku slabost.	Sprovedena preporuka
5		Predsednik treba da obezbedi da će svi dosijeji zaposlenih biti dopunjeni potrebnom dokumentacijom u cilju upravljanja osobljem i merenja učinka, postizanja ciljeva, koji treba da budu prilagođeni specifičnoj unutrašnjoj politici po ovom pitanju.	Nije preduzeta neka radnja.	Ne sprovedena preporuka

6	Robe i usluge	Predsednik treba da osigura da su preduzete mere da se prekine praksa sklapanja ugovora bez procedura zapošljavanja i trajanje ovih sporazuma vrši se u skladu sa relevantnim zakonima. Ako postoji potreba za dodatnim zaposlenjem u opštini (redovne pozicije) da obezbede da budžet za naredne godine u kategoriji plata i dnevnica uključuje plate svih neophodnih zaposlenih, kao i da sve njihove isplate idu preko sistema platnog spiska	Ove godine nije imalo prevazilaženja rokova ugovora SPU-a, dok regrutovanja ni ove godine u većini slučajeva nije bilo.	Preporuka u procesu
7		Predsednik treba da ojača unutrašnje kontrole koje osiguravaju da je predračun pripremljenih od jedinica koja upućuje zahtev, tako da je roba u skladu sa stvarnim potrebama institucije, kao i da će obračun vrednosti ugovora biti u skladu sa zahtevima ZJN.	Preduzete su neophodne akcije.	Sprovedena preporuka
8		Predsednik treba da osigura da se prilikom formiranja raznih komisija poštuju principi za raspodelu zadataka u skladu sa važećim zakonom.	Preduzete su neophodne akcije.	Sprovedena preporuka
9		Predsednik treba da osigura da se u takvim slučajevima jasno navedu vrste drveta sa kojom će se snabdevati opština u skladu sa stvarnim potrebama.	Preduzete su neophodne akcije.	Sprovedena preporuka
10		Predsednik treba da obezbedi da se prilikom putovanja prvo odobri spisak učesnika kako bi se obezbedilo da troškovi budu zasnovani na adekvatnim i dovoljnim dokazima	Preduzete su neophodne akcije.	Sprovedena preporuka
11		Predsednik treba da obezbedi da se zakonski uslovi nabavke u potpunosti primenjuju i da se ni u jednom slučaju neće praktikovati	Preduzete su neophodne akcije.	Sprovedena preporuka

		nastavak javnih okvirnih ugovora, zahtev ZJN-a.		
12		Predsednik treba da obezbedi da se kod prijema zaliha uključuje osoblje relevantnih institucija kako bi se dobili dokazi i informacije u vezi sa količinama isporučenih zaliha.	Menadžment je preduzeo neophodne akcije mere za sprovođenje preporuke.	Sprovedena preporuka
13	Subvencije i transferi	Predsednik treba da obezbedi da korisnici subvencija izveštavaju o načinu korišćenja sredstava, a u slučajevima kada se sredstva ne koriste za svrhu koja je data da preduzmu pravne mere protiv korisnika subvencija.	Preduzete su mere od menadžmenta, korisnici izveštavaju o načinu korišćenja sredstava.	Sprovedena preporuka
14	Zajednička pitanja za robe i usluge i kapitalne investicije	Predsednik treba da obezbedi detaljnu analizu uzroka izvršenja velikog broja isplata na osnovu sudskim odluka i da preduzme neophodne radnje za njihovo adresiranje u cilju izbegavanja dodatnih plaćanja na osnovu sudskih odluka.	Još uvek ostaje izazov.	Ne sprovedena preporuka
15	Potraživanja	Predsednik treba da obezbedi da se aktivno razmotre sve moguće opcije postavljanjem politika usmerenih na povećanje efikasnosti prikupljanja potraživanja. Takođe, treba razmotriti sve mere u skladu sa zakonom, protiv operatera koji ne ispunjavaju ugovorne obaveze.	Nisu preduzete neophodne akcije za sprovođenje preporuke.	Ne sprovedena preporuka
16	Neizmirene obaveze	Predsednik treba da obezbedi da se sva plaćanja vrše u roku od 30 dana od prijema fakture. Dalje, da uspostavi delotvoran sistem u kojem se sve ne izmirene fakture izveštavaju MF precizno i u potpunosti na mesečnom nivou, a da se na kraju svake godine na tačno prikažu na GFI.	Nije započeto sprovođenje, ali potreba za sprovođenje je prisutna.	Ne sprovedena preporuka

17	Napredak u sprovođenju preporuka	Predsednik treba da obezbedi da se sprovođenje Akcionog plana kontinuirano prati i da se na redovnom mesečnom ili kvartalnom osnovu izveštava u odnosu na napredak koji je ostvaren u tom pogledu. Preporuke koje ne sprovode rokovi treba redovno preispitati predsednik, kao i preduzimanje proaktivnih aktivnosti protiv barijera koje su se pojavile tokom sprovođenja.	Zatvorena preporuka.	Zatvorena preporuka
18	Sistem unutrašnje revizije	Predsednik treba da obezbedi efektivno i potpuno funkcionisanje Komiteta revizije kako bi ostvario maksimalnu korist od usluga JUR-a.	Nisu preduzete neophodne akcije.	Sprovedena preporuka
19	Menadžersko izveštavanje, polaganje odgovornosti i upravljanje rizikom	Predsednik treba da obezbedi da se izvrši jedan pregled kako bi se utvrdio oblik finansijskog i operativnog izveštavanja višeg menadžmenta. Pored toga, u cilju smanjenja uticaja rizika na prihvatljivim nivoima, organizacija treba da prati upravljanje rizicima i da preduzme sve odgovarajuće radnje da stavi pod kontrolom sve moguće pretnje prema ciljevima.	Još uvek ostaje izazov.	Ne sprovedena preporuka
Br	Oblast revizije	Preporuke za 2018. godinu		
1	GFI	<p>Predsednik treba da obezbedi da su preduzete akcije za adresiranje razloga za Isticanje pitanja u mišljenju revizije. Sve ne finansijske imovine se trebaju registrovati u registrima imovina, dok imovine koje nisu u vlasništvu opštine, trebaju se ukloniti iz registra kako bi izbegli njihovo precenjene. Takođe, Predsednik treba da obezbedi da su postavljeni efektivni procesi za potvrđivanje da se u GFI za 2019. godinu adresiraju sva pitanja koja se tiču identifikovanih finansijskih grešaka.</p> <p>Data izjava od strane Glavnog administrativnog i službenika i Glavnog finansijskog službenika, ne treba se potpisati, sem ako su nad GFI-om sprovedene sve neophodne kontrole.</p>		

2	Prihodi	Predsednik treba da analizira razloge za nepravilno upravljanje opštinskom imovinom i da obezbedi da davanje na korišćenje nepokretne imovine bude učinjeno samo kada su ispunjeni zakonski zahtevi u skladu sa pravilima.
3		Predsednik treba da obezbedi preko Direktora za porez na imovinu svi vlasnici budu registrovani u bazi podataka sistema prema identifikujućem broju i da preduzme dodatne akcije kako bi se to učinilo što je pre moguće, eliminišući greške u procesu podataka.
4	Plate i dnevnice	Predsednik treba da obezbedi da su preduzeti konkretni koraci za poboljšanje kontrola dosijea osoblja, kako bi svi dosijeji bili kompletirani sa neophodnom dokumentacijom do kraja godine, u cilju upravljanja osobljem.
5	Robe i usluge	Predsednik, treba da obezbedi prekid takve prakse angažovanja bez procedure regrutovanja. Takođe, opština treba da za redovna radna mesta za koje ima potrebe da adresira zahteve povodom budžetskog planiranja, i da ih tretira i diskutira sa MF-om.
6	Kapitalne investicije	Predsednik treba da obezbedi da je izvršeno pravo planiranje budžeta prema potrebama i da obezbedi da se u PIP-u postave samo oni kapitalni projekti za koje se bude obezbedilo da se tiču sticanja imovine za potrebe opštine. Planiranje i budžetiranje određenih projekata se treba izvršiti na osnovu računovodstvenog plana, odobrenog od trezora.
7	Kapitalne investicije	Predsednik treba da obezbedi da menadžeri ugovora i službenik za sertifikovanja sprovode efektivne kontrole u procesu trošenja javnog novca kako bi se osigurali da se isplate vrše samo prema ugovorenim cenama i realizovanim radovima/ snabdevanjima. Takođe, za identifikovane finansijske greške, opština treba da obezbedi da će se izvršiti povratak finansijskih sredstava u budžetu opštine ili da se izvrši odbijanje od budućih isplata tokom realizacije ovih ugovora.
8		Predsednik treba da obezbedi da su menadžeri projekata opremljeni znanjima o specifičnim zahtevima za javnu nabavku, i da se izveštava za svako odstupanje od projektnog zadatka i uslova ugovora. Takođe, svaka izmena u uslovima ugovora se treba obrazložiti i odobriti od Kancelarije za javne nabavke i GAS-a.
9		Predsednik treba da obezbedi preko menadžera nabavke da sve procedure koje se tiču radova ne budu pokrenuti dok se ne osigura da postoji i izvršni projekat. Neophodne prednje pripreme za projekat će imati efekat u izradi jasnih specifikacija, eliminišući prepreke i kod kašnjenja i kod dodatnih troškova. Takođe, trebaju se izraditi planovi za upravljanje ugovorima.

10		Predsednik treba da obezbedi da menadžeri ugovora u svojim izveštajima pružaju dovoljne informacije o toku sprovođenja ugovora i da formalizuju proces produženja rokova kada su obrazloženi od strane opštine. Takođe, treba da se povećaju mere kontrole i u slučajevima kada ima neobrazloživih kašnjenja, da se sprovedu kazne za dane zakašnjenja.
11		Predsednik treba da obezbedi preko menadžera nabavki da su ispunjeni kriterijumi u potpunosti sa zahtevima i da se tokom procesa procene evidentiraju i spreče sve ove nepravilnosti u vezi ispunjenja kriterijuma.
12		Predsednik treba da obezbedi da će se obnoviti sporazum između opštine i dobitnika koji treba da odredi obaveze u vezi sa izvršavanjem obaveza na redovnoj osnovi, i da odredi neki mehanizam za nadzor/ garantovanje, kako bi se obezbedila realizacija svrhe i uslova sporazuma. Takođe, treba obezbediti da se za slične slučajeve sprovedu procedure javnog objavljivanja.
13	Zajednička pitanja za robe i usluge i kapitalne investicije	Predsednik treba da obezbedi da će izvršiti dobro planiranje budžeta, jačajući finansijsku disciplinu za izvršenje isplata na vreme i da preduzme neophodne mere za dobro upravljanje obaveza i za izbegavanje dodatnih troškova.
14	Kapitalna i nekapitalna imovina	Predsednik treba da obezbedi efektivno upravljanje imovina, uključujući i potpunu inventarizaciju i u pravom vremenu kako bi registar imovina predstavljao realno stanje imovina, dakle, da vrednost imovina ne bude precenjena niti potcenjena. Takođe, trebaju se obezbediti adekvatne obuke za službenika imovina kako bi nadležnost bila na neophodnom nivou i kako bi se izbegle sve nejasnoće kojima se suočava službenik za imovine tokom evidentiranja i upravljanju imovinama.
15	Potraživanja	Predsednik treba da obezbedi da se na aktivan način razmatraju sve moguće opcije, postavljajući politike u cilju povećanja efikasnosti u prikupljanju potraživanja. Takođe, trebaju se razmotriti sve mere u skladu sa zakonom nad operaterima koji ne ispunjuju ugovorene obaveze.
16	Neizmirene obaveze	Predsednik treba da obezbedi da je postavljena finansijska disciplina koja omogućuje da se sve primljene priznanice isplate unutar predviđenog zakonskog roka radi upravljanja obavezama. Dalje, treba da stvori efektivan sistem u kojem se neizmirene priznanice izveštavaju tačno i potpuno na mesečnoj osnovi u MF-u.
17	Menadžersko	Predsednik treba da obezbedi da je izvršeno razmatranje kako bi odredili oblik finansijskog i operativnog izveštavanja kod višeg menadžmenta.

izveštava nje, polaganje odgovor nosti i upravljan je rizicima	Takođe, kako bi smanjili uticaj rizika na prihvatljive nivoe, opština treba da obezbedi efektivno nadgledanje i tromesečno izveštavanje za sprovođenje zahteva u ovoj oblasti.
---	--

**Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na albanskom jeziku.*

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR

(odlomak od MSVIR 200)

Vrsta mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorskom izveštaju

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu dati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije koje se čini revizorskom mišljenju

152. Odluka o tome koja vrsta modifikovanog mišljenja je prikladna, zavisi od:

- prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji sadrže materijalno pogrešna prikazivanja ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, mogu sadržati materijalno pogrešna prikazivanja; i
- sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se istiche i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Podvrdno pismo

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm në Raportin e auditimit për vitin 2018 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Raportit/Pasqyrave Financiare të Komunës së Pejës, për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018 (në tekstin e mëtejshëm "Raporti");
- pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tyre.

z. Gazmend Muhaxheri

Kryetar i Komunës së Pejës,

Data: 19. Qershor.2019, Pejë,

POTVRDNO PISMO

O saglasnosti sa nalazima Generalnog Revizora na Izveštaju revizije za 2018 godinu kao i za sprovođenje preporuka

Za: Nacionalnu Kancelariju Revizije:

Poštovani,

Preko ovog pisma, potvrđujem da:

- sam primio nacrt izveštaja Nacionalne Kancelarije Revizije o Reviziji Finansijskih Izveštaja Opštine Peć za godinu završno sa 31 decembrom 2018 (u daljem tekstu "Izveštaj");
- se slažem sa nalazima i preporukama i nemam neki komentar u vezi sa sadržajem izveštaja; i da ću; i
- u roku od 30 dana od prijema Završnog izveštaja, dostaviti akcioni plan za sprovođenje preporuka, koji će uključiti vremenske rokove i osoblje koje je odgovorno za njihovo sprovođenje.

g. Gazmend Muhaxheri.....

Predsednik Opštine Peć

Datum: 19.06 2019, Peć,